

Euroopa
Komisjon

Kasutusjuhend Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus

Lühike ülevaade määrusel põhineva menetluse kasutamise peamistest praktilistest aspektidest

Kasutusjuhend

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus

Lühike ülevaade määrusel põhineva menetluse kasutamise peamistest praktilistest aspektidest

© Kaanefoto ja lk 16: iStockphoto

Lk 8, 12, 14, 22, 26, 30: Thinkstockphotos

***Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu käsitlevatele küsimustele***

Tasuta infotelefon: (*)

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Katoloogimisandmed on väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2014

ISBN 978-92-79-35865-4

doi:10.2838/95291

© Euroopa Liit, 2014

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Käesolevast juhendist

Käesoleva juhendi eesmärk on anda otsene ülevaade Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlusest, millele viitamiseks kasutatakse kogu juhendis lühemat mõistet „menetlus”. Juhend on koostatud selleks, et aidata menetluse kasutajatel mõista, mida menetluse iga etapp hõlmab. Eelkõige peaks see olema abivahendiks poolele, kes soovib alustada menetlust, ja samuti poolele, kelle vastu on menetlus algatatud.

Parema juurdepääsetavuse ja arusaadavuse huvides on juhend suhteliselt lühike ja selge. Selles ei laskuta meelega väga täpsetesse üksikasjadesse, sest eesmärk on kirjeldada menetluse eri aspekte nii lühidalt ja lihtsalt kui võimalik.

Menetluse täpsem kirjeldus ja täiendav teave, mis võib aidata menetluse kasutajal menetlust paremini mõista, on esitatud väljaandes „Praktiline juhend Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluse kohaldamiseks”, millele viidatakse käesoleva kasutusjuhendi osades kui „praktilisele juhendile”.

Kasutamise lihtsustamiseks on käesolev juhend jaotatud järgmisteks osadeks:

Sissejuhatus – Õiguslike meetmete kaalumise piiriülese nõude sissenõudmiseks ELis	5
I osa – Menetluse eesmärgi, kasutuse ja reguleerimisala kirjeldus	8
II osa – Kulude ja muude väljaminekutega seotud küsimused	12
III osa – Väiksema kohtuvaidlusega kohtusse pöördumine	16
IV osa – Nõudele vastamine	22
V osa – Otsuse tegemine	26
VI osa – Pärast kohtuotsust	30

Sissejuhatus – Õiguslike meetmete kaalumine piiriülese nõude sissenõudmiseks ELis

Juhul, kui on tekkinud piiriülene nõue ja avaldaja ei saa kätte makset või ei täideta tema suhtes nõude aluseks olevat kohustust või ei jõuta kokkuleppele vastuvõetavas nõude rahuldamise viisis, võib tekkida vajadus võtta õiguslike meetmeid. Selleks puhuks on ette nähtud mitmesuguseid menetlusi, mida võib kasutada sõltuvalt nõude summast ja iseloomust ning lähtudes sellest, kas nõue on kaitstud või mitte.

Seega peab üksikisik või ettevõtte ELis enne õigusliku meetme võtmist otsustama, millist menetlust kasutada. See otsus sõltub suurel määral iga üksiku juhtumi asjaoludest, sest kuigi menetlused langevad teataval määral üksteisega kokku, on need tegelikult ette nähtud erinevate olukordade lahendamiseks.

Millal on kasulik kasutada menetlust?

Menetlus on kättesaadav nõuete puhul, mille väärtus ei ületa 2000 eurot, sealhulgas mitterahaliste nõuete puhul, ja seda saab kasutada nii kaitstud kui ka kaitsmata nõuete korral. Menetluse eesmärk on pakkuda suhteliselt kiiret ja vähem kulukat menetlust. See on eriti

kasulik avaldajatele, kes ei soovi advokaadi abi või esindamist, eeldusel et esindaja kasutamine kohtus ei ole kohustuslik.

Menetlust saab kasutada enamiku piiriüleste nõuete puhul nii tsiviil- kui ka kaubandusajades, sealhulgas lepingust tulenevate nõuete, kahjutasunõuete ja kaupade tamimise nõuete puhul. Kuid mõningate juhtumite puhul ei ole võimalik menetlust kohaldada. Selliste juhtumite alla kuuluvad perekonnaõigusega hõlmatud juhtumid ja ülalpidamise, töö ja sotsiaalkindlustusega seotud küsimused ning pankrotiga seotud juhtumid.

Menetlus on valdavalt kirjalik menetlus, kus istung toimub ainult juhul, kui kohus leiab, et see on otsuse tegemiseks või õigluse huvides vajalik. Lisaks sellele võivad menetlust kasutavad avaldajad saada abi nõudevormi täitmisel. Kohtud peavad menetluslikes küsimustes nõu andma.

Muud menetlused piiriüleste nõuete sissenõudmiseks

Enne otsustamist, kas kasutada menetlust, tuleks uurida, ega kõnealuse nõude puhul ei ole soovitatav või kohustuslik mõni muu menetlus. Piiriüleste nõuete sissenõudmiseks on ELis järgmised võimalused:

- Kõigi **elatisnõuete** puhul tuleks kohaldada ülalpidamiskohustuste määrust.
- Vaidlustamata nõuete korral, kui teatava rahasumma saamise õiguse kohta on välja antud kohtumäärus või muu kinnitus, on võimalik kasutada **Euroopa täitekorraldust**. Täpsemat teavet Euroopa täitekorralduse kohta saab „Praktilisest juhendist Euroopa täitekorralduse määrase kohaldamise kohta”, mis on kättesaadav veebiaadressil http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_european_enforcement_order_et.pdf
- Rahaliste nõuete puhul, mis **ei ole seotud elatisega** ja mille puhul avaldaja arvab, et nõuet ei vaidlustata või ei kavatseta vaidlustada, sobib **Euroopa maksekäsu** menetlus. See võimalus on eriti soodus avaldajale, kes püüab kätte saada rahalisi võlgnevusi mitmelt võlgnikult, sest maksekäsk on ette nähtud selliste nõuete väga kiireks täitmiseks, mida ei kaitsta. Samuti on menetlus korraldatud nii, et avaldust on võimalik esitada ka elektrooniliselt.
- Täpsemat teavet Euroopa maksekäsu kohta saab „Praktilisest juhendist Euroopa maksekäsu määrase kohaldamise kohta”, mis on kättesaadav veebiaadressil <http://ec.europa.eu/justice/civil/document/>
- Muud tüüpi nõuete puhul tsiviil- ja kaubandusajades, sealhulgas nõuete puhul, mille väärtus ületab 2000 eurot, võivad sobida riiklikud menetlused, kuigi mõnes liikmesriigis on mõningat konkreetset tüüpi nõuete jaoks erimenetlused. ELi eeskirjad määravad, milline kohus võib lahendada liikmesriikidevahelisi

juhtumeid. Ühe riigi kohtuotsuse või -määruse jõustamiseks teises liikmesriigis tuleb järgida Brüsseli I määruses sätestatud korda. Üldist teavet piiriülese tsiviilkohtumenetluse kohta ELis võib leida ka tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku avaldatud juhistes kodanikele¹.

- Euroopa e-õiguskeskkonna portaal sisaldab rohkelt materjali ELi piiriüleste kohtumenetluste kohta tsiviil- ja kaubandusajades².

⁽¹⁾ Vt http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_litiges_civils_transfrontaliers_et.pdf

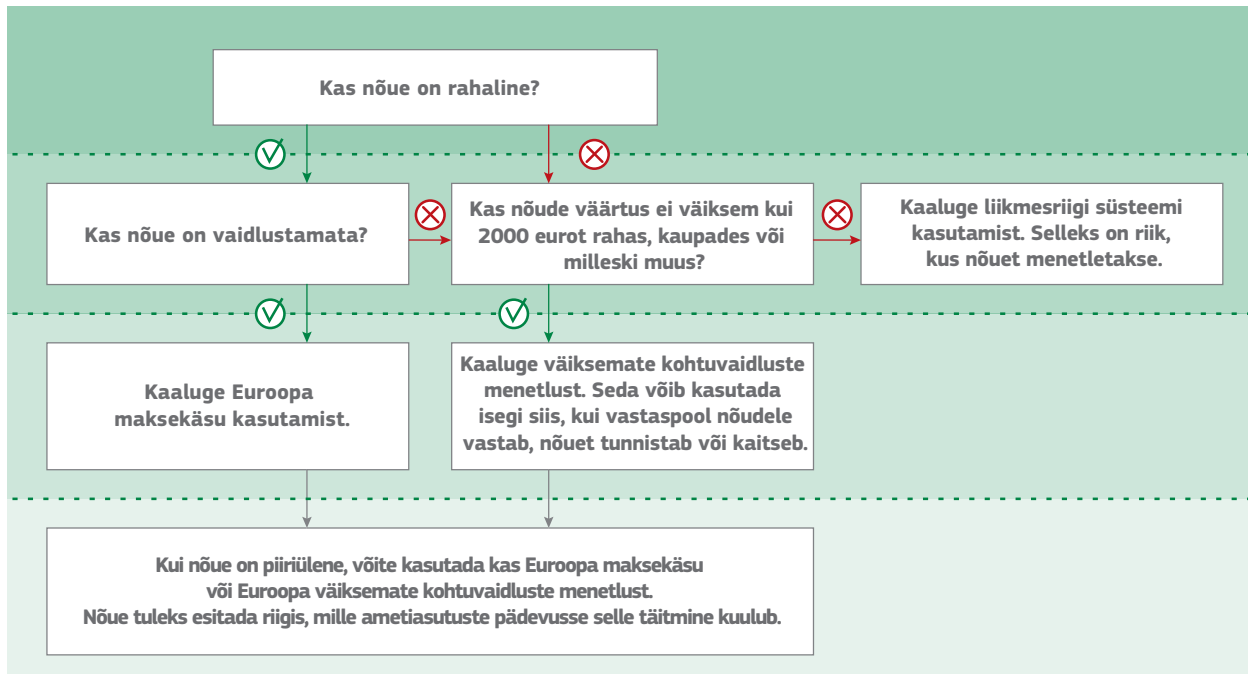
⁽²⁾ Vt https://e-justice.europa.eu/content_going_to_court-32-et.do?init=true

Menetluse valimine

Avaldajal on võimalik valida mitme menetluse vahel. Kuidas teha valik?

Allpool esitatud joonisel on näha, milline menetlus sobib kasutamiseks eri liiki juhtumite puhul.

I osa –

Menetluse eesmärgi,
kasutuse ja reguleerimisala
kirjeldus

1

1.1 Mis on Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus? – [Praktilise juhendi punkt 1.1]

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus on ELis tsiviilnõuete lahendamiseks ette nähtud kohtumenetluse liik:

- mida saab kasutada ainult piiriüleste juhtumite puhul: vt 1.2;
- mida saab kasutada ainult nõuete puhul, mille väärtus ei ületa 2000 eurot: vt 1.4;
- mida saab kasutada nii rahaliste kui ka mitterahaliste nõuete puhul;
- mida saab rakendada nii kaitstud kui ka kaitsmata nõuete puhul;
- mille puhul ei ole kohustust kasutada esindamiseks advokaati, kuid see ei ole ka keelatud;
- mille eesmärk on muude menetlustega võrreldes suhteliselt kiire, lihtne ja vähem kulukas menetlus;
- mis ei asenda liikmesriikide sarnaseid menetlusi ja seega on selle kasutamine valikuline, mis tähendab, et kui seda on võimalik nõude puhul rakendada, siis on tavaliselt olemas ka liikmesriigi menetlus, mida saab nõude esitamiseks kasutada ning valiku nende vahel teeb avaldaja.

1.2 Mis on piiriülene juhtum? – [Praktilise juhendi punkt 2.2.2]

Juhtum, mille puhul vähemalt ühe poole asukoht ei paikne samas liikmesriigis kui nõudega tegelev kohus³.

See, kas nõude puhul on tegemist piiriülese juhtumiga, määratakse kindlaks kuupäeval, mil pädev kohus võtab nõude vastu.

1.3 Millist liiki nõudeid saab menetlust kasutades esitada? – [Praktilise juhendi punkt 2.1.4]

Menetlust saab kasutada enamikus tsiviil- ja kaubandusajadega seotud nõuetes, nagu:

- raha maksmine;
- õnnetusjuhtumist tulenevad kahjutasud;
- kaupade või muu vallasvara tarnimine;
- kellelki lepingu täitmise nõudmine;
- ebaseadusliku tegevuse peatamine või ennetada püüdmine.

(³) Tuleb arvestada, et määrus ei kehti Taani kohta ja seega tuleb Taanis asuva poole vastu esitatud nõude puhul kasutada Taanis kehtivat menetlust.

1.4 Kuidas teha kindlaks, kas nõude väärtus jääb 2000 euro piiresse? – [Praktilise juhendi punkt 2.1.1]

Kui nõue esitatakse rahasumma maksmise kohta, on nõude väärtuseks kõnealune summa.

Kui nõue ei puuduta rahasumma maksmist, tuleb kõnealuse mitterahalise nõude väärtus kindlaks määrata – Praktilise juhendi punkt 2.1.2.

Kui mitterahalise nõude täitmata jätmise puhul on võimalik esitada ka rahaline nõue, tuleb see eraldi ära mainida.

Nõude väärtuse arvutamisel ei võeta arvesse intresse, kulusid ega muid kõrvalnõudeid.

1.5 Nõuded eurodes või muus vääringus

Nõude rahaline väärtus tuleb esitada selle riigi vääringus, kus asub nõudega tegelev kohus. Seda võib teha nõudevormil A, kus antakse selleks võimalus 7. punktis. Kui nõudega tegeleva kohtu asukohariigi vääring ei ole vääring, milles avaldaja on nõude koostanud, tuleb nõude väärtus esitada sobivas vääringus, konverteerides nõutava summa kohtu asukohariigis kasutatavasse vääringusse. Seejärel tuleb nõue esitada selles vääringus, nagu on näidatud nõudevormi 7. punktis.

Kuna kõik liikmesriigid ei kasuta eurot, siis selleks, et kindlaks teha, kas nõude väärtus jääb 2000 euro piiresse, peab avaldaja konverteerima nõude eurodesse selle päeva kursiga, mil nõue läheb kohtusse. Euro kurssi ei ole vaja nõudevormil esitada, kui nõue saadetakse kohtusse, mille asukohariigi vääring ei ole euro.

Liikmesriikidel võivad oma vääringu konverteerimiseks olla erimenetlused, nii et kui on vaja kasutada konverteerimist, on soovitatav võtta kohtuga enne ühendust, et teada saada, milliseid nõudmisi kohaldatakse. Samuti võib kohus teada anda, kas ta on valmis võtma vastu nõuet, mis on esitatud muus vääringus kui asjaomase liikmesriigi oma.

1.6 Kas on tsiviilasju, mille puhul ei saa menetlust kasutades nõuet esitada? – [Praktilise juhendi punkt 2.1.3]

Mõned tsiviilasjade alla kuuluvad nõuded, näiteks elatise nõuded ja töölepingutest tulenevad nõuded, on vastavalt Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluse määruse artiklile 2 jäetud menetluse reguleerimisalast välja. Samuti ei kuulu määruse reguleerimisalasse maksu-, tolli- või haldusasjadega seotud nõuded.

Lisaks sellele ei loeta veel mõningaid nõudeid tsiviil- ja kaubandusasjadeks. Täiendavat teavet selle kohta, kas nõue kuulub nende alla, vt praktilise juhendi punktist 2.1.5.

1.7 Kas menetluse puhul on kohustus kasutada advokaadi abi? – [Praktilise juhendi punkt 9.1.1]

Esindamine advokaadi poolt ei ole kohustuslik, aga see ei ole ka keelatud.

Kui menetluse pool kasutab advokaadi abi, siis võib see mõjutada kulude väljamõistmist kohtu poolt: vt praktilise juhendi punkt 9.1.2 ja II osa.

II osa –

Kulude ja muude
väljaminekutega seotud küsimused

2

2.1 Kui palju läheb maksma menetluse kasutamine? – [Praktilise juhendi punkt 3.3]

Enamikus ELi liikmesriikides tuleb menetluse algatamiseks nõude esitamisel kohtule lõivu maksta. Avaldaja peab lõivu maksmise viisi märkima nõudevormi A 6. punktis esitatud kastikeses.

Lõivu summa on erinev, teavet selle kohta saab Euroopa e-õiguskeskkonna portaalist.

Täiendavad kulud võivad lisanduda advokaadi ja ka teatavate tunnistajate, näiteks ekspertide kasutamisel.

2.2 Kulude väljamõistmine võitnud poole kasuks

Tavaliselt mõistab kohus kohtuotsusega välja kulude hüvitamise poolele, kelle kasuks otsus tehti. Väljamõistetud kulud peavad olema nõudega proportsionaalsed ja kohus ei tohi välja mõista ebaproportsionaalseid kulutusi advokaatide töötasude katmiseks.

2.3 Menetlusega kaasnevad kulutused

Kuigi Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetluse eesmärk on suhteliselt madalate kuludega menetlus, kaasnevad selle kasutamisega kulud isegi siis, kui pool ei kasuta advokaati. Kui kasutatakse advokaadi abi, peab seda tegev pool arvestama võimalusega, et isegi kui otsus tehakse tema kasuks, võidakse õigusalase nõustamise kulude hüvitamist talle mitte välja mõista.

2.4 Kohtuistungiga toimumisega seotud kulud

Lisaks punktis 2.1 mainitud kohtulõivu maksmisele peavad pooled arvestama, et kui nad esitavad taotluse kohtuistungiga pidamiseks ja kohus on nõus, kaasnevad sellega kulud. Sellisel juhul võidakse pooltelt nõuda ekspertide ja muude tunnistajate, dokumentide tõlkimise ning istungiks kasutatud erimenetluste, näiteks videokonverentsi kulude katmist. Kohus peab arvestama kaasnevate lisakuludega, kui juhtumi arutamiseks on vaja poolte ja tunnistajate suulisi tunnistusi.

Üldiselt tuleks istungiga kaasnevad kulud hoida nii madalad kui võimalik, sest kohus peaks kasutama kõige lihtsamat ja vähem koormavat viisi tunnistuste hankimiseks.

2.5 Kes tasub menetluse kulud?

– [Praktilise juhendi punkt 6.4]

Põhimõtteliselt hüvitab pool, kelle kahjuks otsus tehakse, teisele poolele menetluse kulud. Nagu eespool öeldud, võtab kohus kulutuste hindamisel aluseks põhimõtte, et kulused ei hüvitata, kui need on nõude väärtuse suhtes ebaraportionaalsed või põhjendamatud, ning see hõlmab ka võitnud poole kulutusi, kui ta kasutas advokaadi abi.

2.6 Täitmise kulud

Oleks hea, kui avaldaja arvestaks enne nõudemenetluse alustamist kõikide teguritega, mis näitavad, kas nõude esitamisel on mõtet. Need tegurid hõlmavad nii menetluskulusid kui ka põhilisi küsimusi selle kohta, kas vastaspoolel on vahendeid nõude tasumiseks või vahendeid, mille arvelt nõuet saaks tasuda. Avaldaja peaks samuti arvestama, et lisaks menetluse kuludele kaasnevad kulud ka sellega, kui ta soovib kohtuotsuse täitmist, eriti kui võrrelda kaasnevaid kulusid väljamõistetud summa või summadega.

III osa –

Väiksema kohtuvaidlusega
kohtusse pöördumine

3

3.1 Kuidas menetlust alustada – [Praktilise juhendi III peatükk]

Enne menetluse kasutamist tuleks kõigepealt teha kindlaks, milline on nõude alus, ja koguda kokku kõik kirjalikud materjalid, mis seda toetavad.

Kui materjalid on kogutud, tuleks menetluse alustamiseks hankida nõudevormi koopiat, sest menetlus on oma olemuselt kirjalik menetlus.

3.2 Kust on võimalik nõudevormi saada? – [Praktilise juhendi punkt 3.2]

Nõudevorm A peaks olema kättesaadav kõigis ELi liikmesriikides igas kohtus, kus menetlust saab algatada.

Sõltuvalt liikmesriigis kehtivast korrast võib vorm olla kättesaadav ka teistes avalikes kohtades, näiteks avalikes raamatukogudes, nõustamiskeskustes ja tarbijaorganisatsioonides.

Lisaks sellele on vorm, nagu ka teised menetluse vormid, kättesaadav kõigis ELi ametlikes keeltes Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis jaotise all „Dünaamilised vormid“. Siin on link eestikeelsele versioonile.

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims_forms-177-et.do

3.3 Kuidas kasutada nõudevormi?

Nõudevorm sisaldab põhjalikke juhiseid selle täitmise kohta.

3.4 Kas nõudevormi täitmisel on võimalik abi saada? – [Praktilise juhendi punkt 4.1.3]

ELi liikmesriigid peavad tagama, et avaldajad ning ka teised pooled saavad menetluse vormide täitmisel praktilist abi.

3.4.1. Abi kohtu töötajate poolt

Kohtu töötajate abi vormi täitmisel ei tohi hõlmata õigusabi, kuid nõustavatest asutustest võib saada abi seoses nõude sisuga.

3.4.2. Muud abistavad allikad

Abi nõudevormi täitmiseks on kättesaadav eri viisidel, sõltuvalt iga liikmesriigi sisemisest korraldusest. Paljudes liikmesriikides on tarbijate, õiguslaste ja muude nõustamiskeskuste võrgustikud, kus avaldajad ja ka vastaspool saavad küsida nõu menetluse vormide ja korra kohta. Lisaks sellele võib Euroopa tarbijakaitsekeskuste võrgustik oma teabekeskuste kaudu tarbijate õigusabi raames toetada avaldajaid seoses menetluse algatamisega. Avaldajatel ja vastaspoolel soovitatakse uurida, milline teenus on nende asukohas kättesaadav ning selles valdkonnas saavad nad abi sellistelt veebisaitidelt nagu tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi (DG SANCO) koduleht⁴ ja Euroopa e-õiguskeskkonna portaal.⁵

⁽⁴⁾ Vt http://ec.europa.eu/consumers/ecc/index_en.htm

⁽⁵⁾ Vt punkt 2.2.

3.5 Kohtuistungi taotlemine – [Praktilise juhendi punkt 5.3]

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus on põhimõtteliselt kirjalik menetlus, seega on teave, mida kohus arvesse võtab, esitatud kirjalikus vormis ja isiklikult kohtusse minna ei ole vaja.

Kohus teeb juhtumi kohta otsuse avaldaja ja, kui nõude puhul on korraldatud kaitse, vastaspoole esitatud teabe alusel.

Kuid kohus võib ka ise otsustada pidada istungi, kui ta arvab, et see on juhtumis otsuse tegemise seisukohalt oluline. Avaldajal ja vastaspoolel on samuti õigus taotleda istungi pidamist. Kui vastav taotlus esitatakse, peab kohus istungi pidama, kui ta ei leia, et istung ei ole juhtumi õiglaseks menetlemiseks vajalik.

Avaldaja võib avaldada soovi istungi pidamiseks, täites nõudevormi vastava lahtri 8.3 ja esitades taotluse põhjused.

3.6 Millisele kohtule tuleks nõue saata? – [Praktilise juhendi punkt 3.1]

Nõudega tegelevaks kohtuks võib olla kas avaldaja või vastaspoole asukohas paiknev kohus.

Kõigepealt tuleks kindlaks teha, millise ELi liikmesriigi või milliste liikmesriikide kohtud on vastava ELi õiguse alusel pädevad. Selleks tuleks tutvuda kohtualluvuse eeskirjadega, mis kehtivad kõnealuse juhtumi suhtes, ja uurida välja, milline kohus on pädev lahendama kohtuasja asjaomases liikmesriigis.

Tarbija seisukohalt on eriti tähtis teada, et taotluse võib kohtule esitada riigis, kus ta elab. Selles tähenduses on tarbija isik, kes ei tegutses ärielistel eesmärkidel seoses nõude esitamise aluseks olnud küsimusega (vt eelkõige tarbija suhtes kehtivaid kohtualluvuse eeskirju praktilise juhendi punktis 3.1.2.1).

Täiendavat teavet kohtualluvuse eeskirjade kohta võib leida e-õiguskeskkonna portaalist.

3.7 Nõudevormi saatmine kohtule – [Praktilise juhendi punkt 3.5]

Nõudevormi võib saata kohtule posti teel või mõnda muud asjaomase kohtu lubatud edastamisviisi kasutades või viia isiklikult kohtusse.

Teave edastamisviiside kohta peaks olema kättesaadav e-õiguskeskkonna portaalis ja see võib olla kättesaadav ka asjaomase riigi kohalikel veebisaitidel.

3.8 Millised dokumendid tuleb koos nõudevormiga saata? – [Praktilise juhendi punkt 3.4]

Kuna Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus on kirjalik, tuleb kõik vajalikud taotlust toetavad dokumendid saata koos nõudevormiga. Dokumentideks võivad olla orderid, kviitungid, arved ja aruanded, pooltevaheline kirjavahetus ning ka fotod ja muu illustratiivne materjal. Milline materjal on vajalik, sõltub kohtuasja faktidest. Eesmärgiks on, et kohtu käsutuses oleks kogu teave, mida ta vajab otsuse tegemiseks.

3.9 Mis keeles peaksid vorm A ja dokumendid olema? – [Praktilise juhendi punkt 3.6]

Nõudevorm ja tõendavad dokumendid peaksid olema kohtu menetluskeeles või muus keeles, milles kohus on nõus dokumente vastu võtma. Ka see teave peaks olema asjakohastel veebisaitidel kättesaadav. Võib juhtuda, et tõendavaid dokumente ei ole vaja tõlkida. Parem oleks seda kohtult otse küsida.

3.10 Kas on veel midagi, mida tuleb koos nõudega saata? – [Praktilise juhendi punkt 3.3]

Kui kohus nõuab, et enne nõude menetlema hakkamist tuleb maksta lõiv, siis peab kohtule esitama andmed selle kohta, kuidas lõiv makstakse. Nõudevormil on selle jaoks koht (vt eespool punkt 2.1). Mõnes liikmesriigis peab lõiv olema makstud enne, kui kohus menetlust alustab.

Kohtul võib olla abi sellest, kui ta teab, milliseid täiendavaid tõendeid avaldaja soovib esitada juhul, kui juhtum vaidlustatakse, sealhulgas tunnistajate ning meditsiinialaste, tehniliste ja muude ekspertide nimed.

3.11 Mis juhtub, kui kohus nõudevormi kätte saab? – [Praktilise juhendi punkt 4.1.1/2]

Pärast kättesaamist kontrollib kohus esmalt, kas vorm ja sellele lisatud dokumendid on täidetud nõuetekohaselt, seejärel kas nõue kuulub menetluse reguleerimisalasse ja lõpuks, kas nõue on põhjendatud või mitte.

Kohus teavitab avaldajat, kui nõue ei kuulu menetluse reguleerimisalasse või kui ta jõuab seisukohale, et nõue ei ole põhjendatud. Samuti võib kohus paluda avaldajal nõudevormi täiendada või parandada.

3.12 Kui antakse korraldus nõudevormi parandada – [Praktilise juhendi punkt 4.1.4]

Kohus võib saata avaldajale nõudevormi B, milles palutakse avaldajal nõudevormi täiendada või parandada. See võib hõlmata nõudevormi koostamise keele muutmist, vormi täiendamist teabega, mida kohus vajab otsustamiseks, kas nõue kuulub menetluse reguleerimisalasse ja on põhjendatud, või lihtsalt ilmsete vigade parandamist.

Kohus määrab tähtaja, mille jooksul avaldaja peab vastama vormis B esitatud nõudmistele. Kui avaldaja ei täienda ega paranda nõudevormi kohtu määratud aja jooksul, lükatakse taotlus tagasi. Eriolukorras võib kohus tähtaega pikendada, kui ta arvab, et see on poolte õiguste kaitsmiseks vajalik.

3.13 Mis juhtub, kui kohus otsustab, et nõue ei kuulu menetluse reguleerimisalasse? – [Praktilise juhendi punkt 4.1.2]

Kui kohus otsustab, et nõue ei kuulu menetluse reguleerimisalasse, siis ei lükka ta seda tagasi. Avaldajal on võimalik nõue võtta, ja kui seda ei tehta, jätkab kohus nõude menetlemist liikmesriigi asjakohase menetluse alusel.

3.14 Mis juhtub, kui kohus lükkab nõude tagasi?

– [Praktilise juhendi punkt 4.1.1]

Selles järgus on tagasilükkamine protseduuriline otsus, mitte otsus nõude sisu kohta, seega võib avaldaja esitada nõude uuesti kas menetluse alusel (võttes arvesse põhjuse, mille alusel nõue tagasi lükati) või liikmesriigi sobiva menetluse alusel.

3.15 Kes teatab vastaspoolele nõudest?

– [Praktilise juhendi punkt 4.2]

Kohus täidab vastusvormi C esimese osa ja saadab selle vastaspoolele koos tõendavate dokumentide koopiatega, kui see on võimalik. Kohus teeb seda neljateistkümne päeva jooksul pärast nõuetekohaselt täidetud või parandatud nõudevormi kättesaamist.

IV osa –
Nõudele vastamine

4

4.1 Vastaspoole võimalikud sammud nõude kättesaamisel – [Praktilise juhendi punkt 4]

Vastaspoolel on võimalus nõudele pärast selle kättesaamist vastata või mitte vastata.

4.2 Nõudele mittevastamise tagajärjed

Kui vastaspool ei vasta nõudele 30 päeva jooksul pärast selle kättesaamist, või aja jooksul, mille võrra kohus on lubanud seda tähtaega pikendada (vt punkt 3.3), teeb kohus nõude kohta otsuse.

4.3 Nõudele vastamine – [Praktilise juhendi punkt 4.3]

Vastaspool võib vastata nõudele vormi C II osa kasutades või mõnel muul nõuetekohasel viisil. Vastusele tuleb lisada kõik asjassepuutuvad dokumendid, mis toetavad vastaspoole väiteid. Vastus tuleb esitada 30 päeva jooksul pärast nõude kättesaamist. Erandjuhul, kui see on vajalik poolte õiguste kaitsmiseks, võib kohus 30-päevast perioodi pikendada. Tähtaja pikendamiseks tuleb kohtule esitada taotlus asjaga tegeleva kohtu korra kohaselt.

4.4 Nõudele vastamise võimalikud viisid – [Praktilise juhendi punkt 4.3]

Vastaspoolel on nõudele vastamiseks mitmeid võimalusi. Näiteks:

- teha juhtumi lahendamiseks makse nõudes näidatud summas;
- nõude põhjendatusega nõustuda ja
  - tunnistada, et nõudes näidatud summa on maksmata, ja teha makse, ja/või
- nõustuda maksmisega, et rahuldada nõue tervikuna, makstes tasumata summa korraga või osamaksete kaupa, või
- vaidlustada nõutud summa;
- vaidlustada nõude põhjendatus
  - tervikuna või osaliselt;
  - nõutava summa osas;
- koostada vastunõue, kasutades nõudevormi A;
- vaidlustada kohtualluvus ilma nõude põhjendatust vaidlustamata;
- vaidlustada nõue menetluslikel põhjustel, kuna
  - nõude sisu jääb väljapoole menetluse reguleerimisala, või
  - nõude väärtus on suurem kui menetluse piirväärtus, või
  - tegemist ei ole piiriülese nõudega⁶.

⁽⁶⁾ Vt punkt 1.2

4.5 Kohtuistungi taotlemine. Vt ka punkt 3.5

Vastaspool võib avaldada ka soovi viia läbi kohtuistung, kasutades vormi C II osa punkti 3 ja märkida vormi C II osa punktis 2, milliseid tunnistajaid ja tõendeid ta kavatseb esitada, ning lisada asjakohased tõendavad dokumendid ka võimaliku vastunõude kohta.

NB! Vastaspoole vastuse ja vastunõude keelt käsitlevad eeskirjad on samad kui põhinõude puhul (vt punkt 3.9).

4.6 Mis juhtub, kui kohtualluvuse vaidlustamist saadab edu? – [Praktilise juhendi punkt 3.1.2.1/2]

Kui kohtualluvuse vaidlustamist saadab edu, näiteks kui nõue on tarbija vastu ja tarbijaga seotud kohtualluvust käsitlevaid eeskirju ei ole järgitud, ei saa nõue jätkuda ja avaldaja peab selle tagasi võtma ning võib soovi korral esitada pädevale kohtule uue nõude.

4.7 Nõue ei kuulu menetluse reguleerimisalasse: mis juhtub? – [Praktilise juhendi punktid 2.1 ja 4.1.2]

Kui kohus leiab, et nõue ei kuulu oma väärtuse või sisu poolest menetluse reguleerimisalasse, peab ta pooli sellest teavitama 30 päeva jooksul pärast vastaspoole vastuse kättesaamist. Sellisel juhul ei saa nõude menetlemist menetluse alusel jätkata. Avaldaja võib nõude tagasi võtta ja kaaluda uue nõude esitamist liikmesriigi asjakohase menetluse alusel, või kohus võib jätkata nõude menetlemist liikmesriigi asjakohase menetlusõiguse alusel.

4.8 Mis juhtub, kui nõue ületab rahalist piirväärtust? – [Praktilise juhendi punkt 4.4]

Kui vastunõue ületab ettenähtud rahalist piirväärtust, ei kuulu ei nõue ega vastunõue menetluse reguleerimisalasse ja neid ei saa selle alusel edasi menetleda. Selle tagajärgi kirjeldatakse punktis 4.6. Vastunõude ja põhinõude väärtust hinnatakse eraldi ilma neid kokku liitmata.

4.9 Mida saab avaldaja teha, kui vastaspool esitab vastuse? – [Praktilise juhendi punkt 4.5]

Kohus peab saatma vastaspoole vastuse koopia koos kõikide seda tõendavate dokumentidega avaldajale 14 päeva jooksul pärast selle kättesaamist. See kehtib ka vastaspoole esitatud vastunõude kohta. Avaldajal on vastunõudele vastamiseks aega 30 päeva. Seda saab teha vastusevormi kasutades või mõnel muul nõuetekohasel viisil. Nagu vastaspoole nõudele vastamise puhul, võib kohus ka siin 30-päevast tähtaega pikendada (vt punkt 4.3).

V osa –
Otsuse tegemine

5

5.1 Milline on kohtu ülesanne vaidluste puhul?

– [Praktilise juhendi punkt 5.1]

Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus on põhiliselt kirjalik menetlus ja kohtu esmane ülesanne on otsustada, milliseid tõendeid ja muud teavet on vaidlusaluses küsimuses otsuse tegemiseks vaja ning millisel viisil kohus neid tõendeid kogub.

5.2 Millised on kohtu tegutsemisvõimalused?

– [Praktilise juhendi punkt 5]

Kohus saab teha järgmist:

- nõuda avaldajalt ja/või vastaspoolelt lisateavet;
- koguda tõendeid;
- pidada kohtuistungit.

5.3 Mis siis saab, kui kohus küsib pooltelt lisateavet? – [Praktilise juhendi punkt 4.1/5.2]

Lisaks võimalusele nõuda avaldajalt pärast nõudevormi esitamist (vt punkt 2.1.3) või vastunõude esitanud vastaspoolelt lisateavet, on kohtul õigus nõuda pooltelt, et nad esitaksid kohtu määratud tähtjaks täiendavaid andmeid nõude ja/või vastunõude kohta. See tähtaeg ei tohi olla pikem kui 30 päeva pärast seda, kui kohus on saanud kätte vastaspoolte vastuse nõudele või siis avaldaja vastuse vastunõudele.

Tähtaega võib erandjuhtudel pikendada, kui seda on vaja poolte õiguste kaitsmiseks. Selleks tuleb esitada kohtule taotlus tähtaja pikendamiseks asjakohase kohtu vastava menetluse alusel.

5.4 Mis juhtub, kui pooled ei täida kohtu nõudmist? – [Praktilise juhendi punkt 5.2]

Kui kohus kehtestab tähtaja täiendava teabe esitamiseks, peab ta teavitama pooli tähtajast kinni pidamata jätmise tagajärgedest, kui nad ei esita kohtule nõutud teavet määratud või pikendatud tähtjaks. Selleks võib olla nõudmisele vastamata jäänud poole nõude või vastunõude rahuldamatajätmine või otsuse tegemine kohustuse täitmata jätnud poole vastu.

5.5 Mis juhtub, kui kohus otsustab korraldada kohtuistungit? – [Praktilise juhendi punkt 5.3]

Kohus võib otsustada korraldada kohtuistungit, kui ta on seisukohal, et see on vaidlusküsimuste lahendamiseks vajalik (vt punkt 3.5). Kui kohus otsustab istungi pidada, peab ta kutsuma pooled kohtuistungile ja istung peab toimuma 30 päeva jooksul pärast pooltele kutse esitamist. 30-päevast tähtaega võib erakorralistel asjaoludel pikendada, kui see on vajalik poolte õiguste kaitseks.

5.6 Milliseid tõendeid esitatakse kohtuistungil? – [Praktilise juhendi punktid 5.1, 5.4 ja 5.5]

Kui kohus otsustab pidada kohtuistungit, otsustab ta, milliseid tõendeid on otsuse tegemiseks vaja ja kuidas neid tõendeid kogutakse. Seejärel teatab kohus pooltele, milliseid tõendeid, sealhulgas suulisi tunnistusi, ta nõuab ja kuidas need tuleb esitada. Tõendeid võib koguda poolte ja tunnistajate, sealhulgas ekspertide kirjalike tunnistuste kujul.

Kohus võib anda korralduse, et tõendite kogumiseks kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat, näiteks video- või telekonverentse, või muid kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, kui need on kättesaadavad. Kuigi kohus teeb lõpliku otsuse selle kohta, milliseid tõendeid arvestatakse ja millisel viisil neid kogutakse, on pooltel alati võimalik teha ettepanekuid tõendite, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise kohta. Nagu punktis 2.4 on öeldud, peab kohus tõendite kogumiseks kasutama kõige vähem kulukat ja koormavamalt tõendite kogumise viisi ning võtma arvesse tõendite kogumise kulusid.

5.7 Kas mõlemad pooled peavad kohtuistungil kohal olema?

Kui kohus vajab poolte suulisi tunnistusi, võib ta kulusid silmas pidades otsustada, et ei nõua ühelt või mõlemalt poolelt istungil kohal olemist

või et üks pool või mõlemad pooled võivad anda tunnistuse kohtule esitatava kirjaliku avalduse kujul.

5.8 Kas kohtuistungil peab olema advokaat?

Nagu menetluse puhul üldiselt, ei ole kohtuistungil vaja advokaadi abi. Kui menetluspool kasutab abi, on see lubatud, aga sellega seotud kulusid võidakse edu korral teiselt poolelt täies ulatuses mitte välja nõuda, vt punkt 2.5.

5.9 Kuidas peaks kohtuistungiks valmistuma pool, kellel ei ole esindajat?

Nagu kõigi kohtuistungite puhul, peab menetluspool (kas avaldaja või vastaspool) juhtumiga seotud väited eelnevalt läbi mõtleva ning kontrollima, et tal oleksid istungil käepärast kõik vajalikud paberid, dokumendid ja tõendid.

5.10 Kuidas juhib kohus istungit? – [Praktilise juhendi punkt 5.6]

Kohtu ülesanne on määrata kindlaks istungi üldine kord. See ei tähenda mitte ainult seda, et kohus otsustab, milliseid tõendeid arvestatakse ja kuidas neid kogutakse, vaid ka seda, et kohus otsustab kõik menetlusega seotud küsimused ja annab pooltele nende kohta teavet. Pooled ei pea andma nõudele või vastunõudele, kui see on

esitatud, õiguslikku hinnangut, seda teeb kohus. Samuti püüab kohus alati, kui see on võimalik, saavutada pooltevahelist kokkulepet.

5.11 Millal teeb kohus otsuse? – [Praktilise juhendi punkt 6.1]

Kohus teeb otsuse:

- kui pool ei ole määratud tähtjaks teinud menetluse läbiviimiseks nõutavat toimingut ega ole seega tähtjast kinni pidanud, võib kohus kõnealuse tähtja möödumisel teha otsuse selle poole vastu (vt täpsemalt praktilise juhendi punktid 6.1.1 ja 6.1.2);
- 30 päeva jooksul pärast nõudele või, vastavalt olukorrale, vastunõudele vastuse saamist, kui kohus otsustab, et ei pea istungit ja ei vaja kummaltki poolelt täiendavat teavet;
- 30 päeva jooksul pärast kogu kohtu nõutud teabe kättesaamist, kui kohus nõudis ühelt poolelt täiendavat teavet ja pool esitas selle määratud tähtjaks;
- 30 päeva jooksul pärast tõendite kogumist ilma kohtuistungit pidamata;
- 30 päeva jooksul pärast kohtuistungi pidamist.

Kui kohtul ei ole võimalik teha otsust 30 päeva jooksul, peab ta võtma meetmeid selleks, et teha otsus nii kiiresti kui võimalik.

5.12 Kuidas saavad pooled otsusest teada? – [Praktilise juhendi punkt 6.3]

Kohus peab otsuse pooltele teatavaks tegema. Üldiselt tuleb otsus pooltele kätte toimetada kohe, kui see on tehtud, ja soovitatavalt punktis 5.11 nimetatud tähtaegadeks. Kui otsus ei ole pooltele kätte toimetatud mõne päeva jooksul pärast kõnealuste tähtaegade möödumist, soovitatakse pooltel kohtult küsida, kas otsus on tehtud, ja kui on, siis millal see kätte toimetatakse.

VI osa –
Pärast kohtuotsust

6

6.1 Mida saavad pooled pärast kohtuotsuse tegemist teha? – [Praktilise juhendi punktid 7 ja 8]

Pool, kelle kasuks otsus tehti, võib võtta meetmeid otsuse jõustamiseks. Tehtud kohtuotsuse võib jõustada teises ELi liikmesriigis:

- samadel tingimustel, kui see oleks tehtud kõnealuses riigis;
- ilma mingit erimenetlust nõudmata;
- selleks ei ole vaja erietsust täidetavaks tunnistamise kohta;
- olenemata sellest, kas on edasikaebamise võimalus;
- ilma et teises riigis peaks olema postiaadress või volitatud esindaja, ja
- ilma mingit tagatist nõudmata.

6.2 Mida on vaja otsuse täitmiseks? – [Praktilise juhendi punkt 8.2]

Täitmist sooviv pool peab esitama kohtuotsuse ära kirja ja kohtu väljaantud kinnituse. Kumbki pool võib taotleda, et kohus väljastaks kohtuotsuse kinnituse ja kohus annab sellise kinnituse, kasutades vormi D.

6.3 Mis keeles tuleb kinnitus anda? – [Praktilise juhendi punkt 8.3.2]

Kohtuotsuse täitmist sooviv pool peab andma kohtule teada, millises liikmesriigis kohtuotsus täidetakse, ja kui selles riigis on rohkem kui üks ametlik keel, siis millises selle liikmesriigi piirkonnas kohtuotsus täidetakse. Kinnitus peab olema kohtuotsust täitva liikmesriigi jaoks sobivas ametlikus keeles või muus keeles, mille vastuvõetavusest kõnealune liikmesriik on teatanud, või tõlgitud ühesse neist keeltest.

6.4 Milliseid meetmeid peab kohtuotsuse täitmist sooviv pool võtma enne ametliku täitemenetluse alustamist?

Poolele, kelle kasuks on otsus tehtud, ehk võlausaldajal, on soovitav kaaluda kõiki tegureid, mis viitavad sellele, kas otsuse täitmisele pööramisel on mõtet. Mõistlik oleks kõigepealt saata võlgnikule ametlik kiri, milles nõutakse kohtuotsusega määratud makse või toimingute tegemist, hoiatusega, et kui seda ei tehta, algatab võlausaldaja ametliku täitemenetluse, mille vältimatuks tagajärjeks on täiendavate kulude tekkimine võlgnikule.

6.5 Kas võlausaldaja on võimalik saada teavet täitemeete kohta? – [Praktilise juhendi punkt 8.5.2]

Võlausaldaja saab ELi liikmesriikide täitemeete kohta teavet Euroopa e-õiguskeskkonna portaalist. Sealt võib leida teavet liikmesriikide täitemenetluste ning eri liikmesriikide täitevasutuste nimede ja aadresside kohta.

6.6 Kas kohtuotsust on võimalik edasi kaevata? – [Praktilise juhendi punkt 7.2]

Kohtuotsuse edasikaebamise võimalus on reguleeritud iga liikmesriigi õigusega. Teave edasikaebamise võimaluste kohta on samuti leitav e-õiguskeskkonna portaalist.

6.7 Kas kohtuotsuse läbivaatamine on võimalik? – [Praktilise juhendi punkt 7.1]

Vastaspool võib menetluse raames teatud kohtuotsuse läbivaatamiseks esitada taotluse selle liikmesriigi kohtualluvuses olevale kohtule, kus otsus tehti, kui:

- nõudevormi või kohtukutse toimetati kätte ilma, et saajalt oleks nõutud kättesaamise kinnitamist isiklikult või muul menetluse raames lubataval viisil, ja

- kättetoimetamine ei toimunud piisavalt aegsasti, et võimaldada vastaspoolel kaitset korraldada, või
- vastaspoolt takistasid nõude vaidlustamisel temast sõltumatud asjaolud või muud erakorralised asjaolud, mida ta ei saanud kontrollida, tingimusel, et vastaspool tegutseb viivitamata.

NB! Kohtuotsuse läbivaatamist ei ole võimalik taotleda riigis, milles taotletakse kohtuotsuse täitmist.

6.8 Milline on läbivaatamise tulemus? – [Praktilise juhendi punkt 7.1.2]

Kui läbivaatamise taotlus lükatakse tagasi, jääb kohtuotsus jõusse ja kuulub täitmisele. Kui läbivaatamine on õigustatud, muutub kohtuotsus tühiseks ja avaldaja peab esitama uue nõude.

6.9 Kas täitmisest võidakse keelduda? – [Praktilise juhendi punkt 8.4]

Võlgnik võib kohtuotsust täitva liikmesriigi pädevalt kohtult taotleda täitmisest keeldumist põhjendusel, et kohtuotsus on vastuolus mõnes teises liikmesriigis või kolmandas riigis tehtud varasema kohtuotsusega.

6.10 Kas täitmist saab piirata või edasi lükata?

– [Praktilise juhendi punkt 8.4.3]

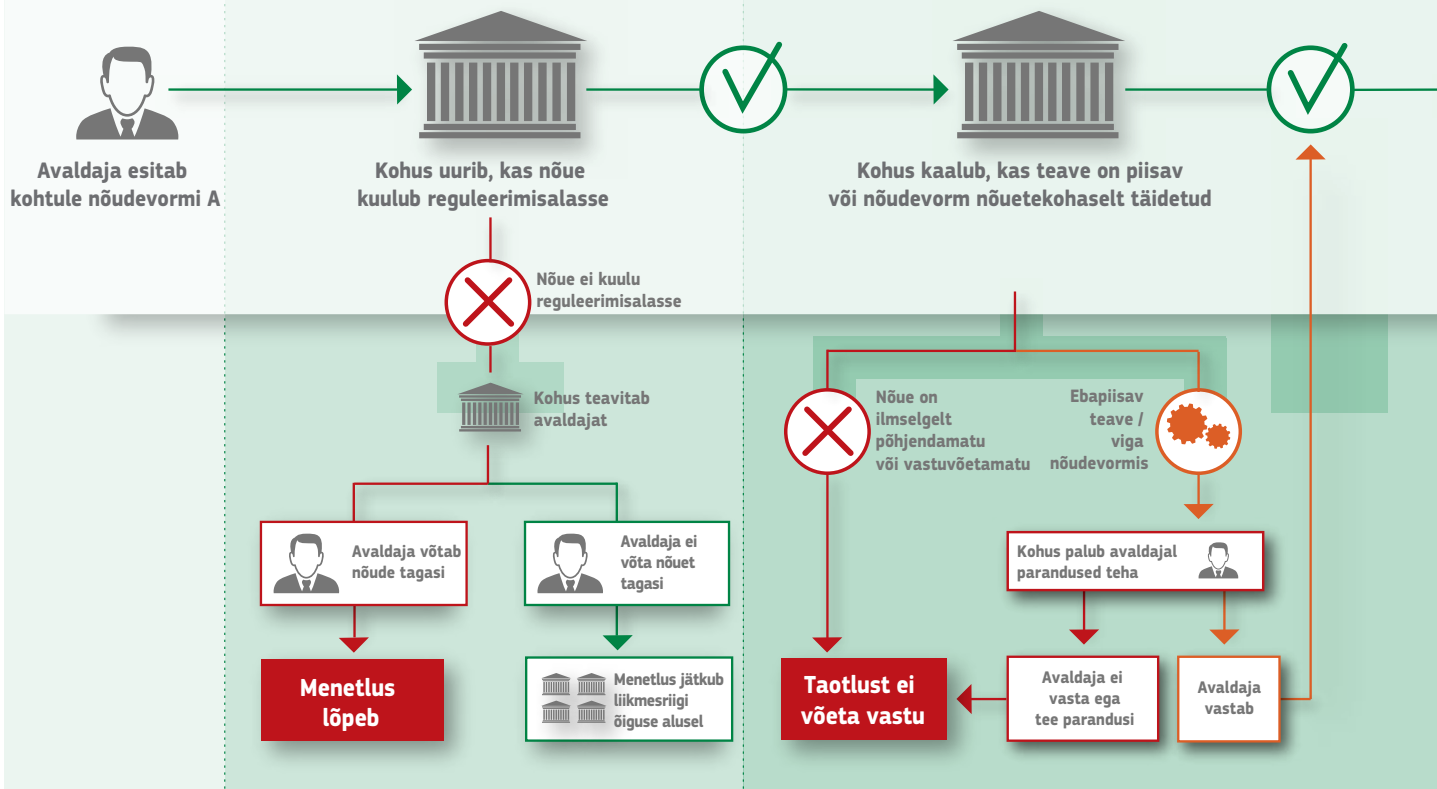
Pool, kelle suhtes täitmist taotletakse, võib pöörduda liikmesriigi kohtu või pädeva ametiasutuse poole taotlusega täitmist piirata või edasi lükata, kui:

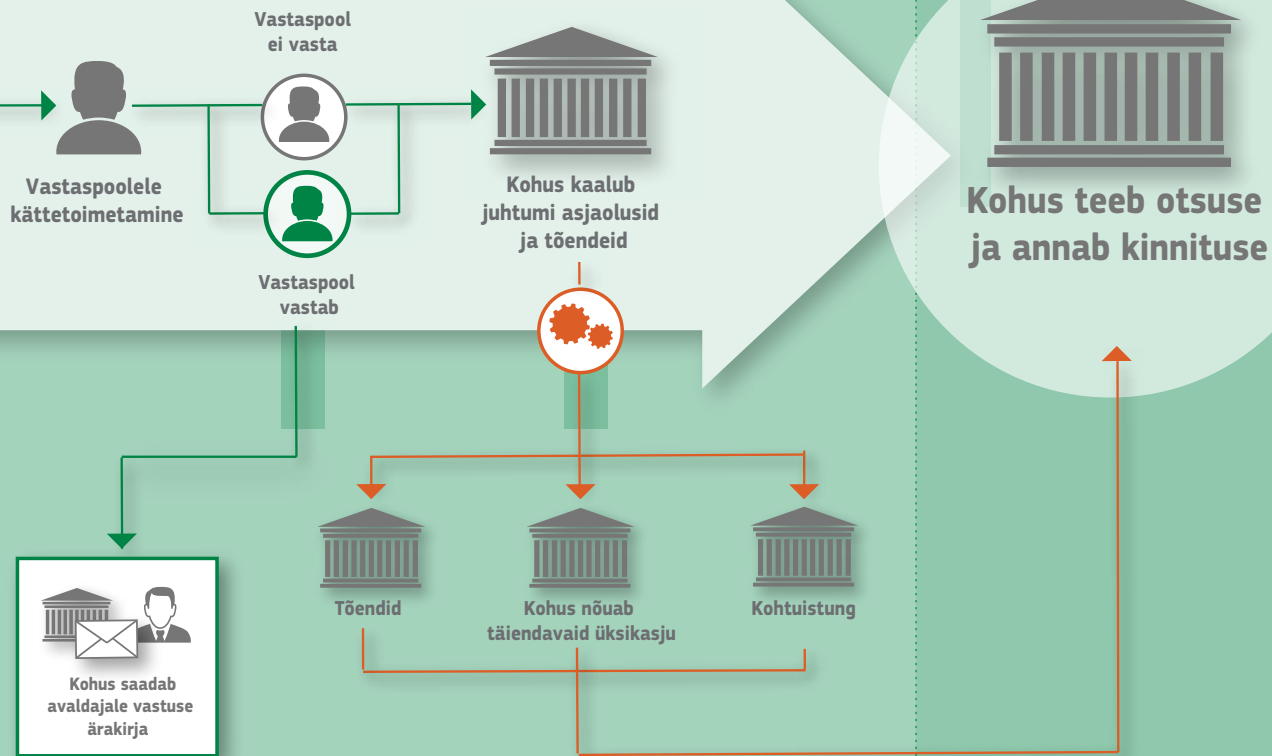
- pool on vaidlustanud menetluse raames tehtud kohtuotsuse, või
- kohtuotsuse vaidlustamine on veel võimalik, või
- pool on esitanud taotluse otsuse läbivaatamiseks.

Menetluse kasutamise skeem

Allpool esitatud skeemil on ära näidatud menetluse raames esitatava nõude põhilised sammud. Selle eesmärk ei ole anda tervikpilti, kus oleksid näha kõik menetluse võimalikud osad, või kujutada aspekte, mis kuuluvad eelkõige liikmesriigi menetlusõiguse reguleerimisalasse.

Väiksemate kohtuvaidluste menetlus

Euroopa Komisjon

**Kasutusjuhend „Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus –
Lühike ülevaade määrusel põhineva menetluse kasutamise peamistest praktilistest aspektidest”**

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2014 – 35 lk – 21 × 14,8 cm

ISBN 978-92-79-35865-4

doi:10.2838/95291

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- üksikeksemplarid:
EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- rohkem eksemplare ning plakatid ja kaardid:
Euroopa Liidu esindustest (http://ec.europa.eu/represent_et.htm),
delegatsioonidest väljaspool ELi (http://eeas.europa.eu/delegations/index_et.htm),
kasutades Europe Direct'i teenistust (http://europa.eu/europedirect/index_et.htm)
või helistades infotelefonile 00 800 6 7 8 9 10 11 (kõikjalt EList helistades tasuta) (*).
(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused:

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

Kontakt

Euroopa Komisjon
Õigusküsimuste peadirektooraat
Euroopa Justiitsvõrgustik
tsiviil- ja kaubandusajades
just-ejn-civil@ec.europa.eu
<http://ec.europa.eu/justice/civil>

